

Alfred och hans uppfinning

Berättelse

Alfred Nobel föddes år 1833. Han föddes i Stockholm. Hans pappa var uppfinnare. Familjen flyttade till Ryssland. Alfred var ofta sjuk. Men Alfred var smart. Han kunde tala fem språk.

Alfred arbetade med ett farligt ämne. Ämnet kunde spränga berg. Men ämnet var mycket farligt. Det exploderade lätt. Alfreds lillebror dog i en olycka. Alfred blev mycket ledsen.

Sedan gjorde Alfred något nytt. Han blandade ämnet med sand. Då blev ämnet säkrare. Han kallade det dynamit. Dynamit användes i hela världen. Man byggde vägar och tunnlar. Alfred blev mycket rik.

Alfred hade inga barn. Han skrev ett testamente. Han gav nästan alla sina pengar till priser. Priserna heter Nobelpriset. Alfred dog år 1896. I dag är Nobelpriset känt i hela världen.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
föddes	kom till världen
uppfinnare	en person som gör nya saker
flyttade	bytte hem till en ny plats
sjuk	inte frisk
ämne	ett material, till exempel sand
spränga	förstöra med en stor smäll
explodera	smälla och gå sönder snabbt
ledsen	Hon var ledsen och grät.
rik	har mycket pengar
priser	gåvor eller pengar man får för bra saker

Läsförståelsefrågor

1. Var föddes Alfred Nobel?
 1. I Ryssland.
 2. I Stockholm.
 3. I Italien.
2. Vad var Alfreds pappa?
 1. Uppfinnare.
 2. Lärare.
 3. Läkare.
3. Vad hette Alfreds uppfinning?
 1. Sand.
 2. Dynamit.
 3. Berg.
4. Vad gav Alfred nästan alla sina pengar till?
 1. Sin familj.
 2. En fabrik.
 3. Priser.
5. Hur var Alfred som barn? Skriv ett ord från texten.
6. Vad gjorde Alfred med pengarna? Svara med en mening.

Facit

1. 1. I Stockholm.
2. 1. Uppfinnare.
3. 1. Dynamit.
4. 1. Priser.
5. Exempel på svar: sjuk (eller: smart).
6. Exempel på svar: Han gav nästan alla pengar till priser (Nobelpriset).

Bedöm öppna svar efter innehåll, inte efter exakt formulering.

FÖR LÄRAREN

Texten ger de viktigaste fakta om Alfred Nobel på enklaste nivå. Tema: en uppfinnare och hans pris. Använd gärna bilden och ordlistan som stöd före läsning.

Diskussionsfrågor

- Känner du till Nobelpriset? Vad vet du om det?
- Vill du också uppfinna något? Vad?
- **Skriv (2 meningar):** Vad är du bra på? Skriv om det.

Källor och faktagranskning

- Wikipedia: Alfred Nobel – https://sv.wikipedia.org/wiki/Alfred_Nobel
- NobelPrize.org: Alfred Nobel's life and work – <https://www.nobelprize.org/alfred-nobel/alfred-nobels-life-and-work/>
- Encyclopædia Britannica: Alfred Nobel – <https://www.britannica.com/biography/Alfred-Nobel>
- Nobel Peace Prize: Alfred Nobel – <https://www.nobelpeaceprize.org/nobel-peace-prize/history/alfred-nobel>

Faktagranskad i juni 2026. Nyckelfakta: Alfred Nobel föddes 21 oktober 1833 i Stockholm och dog 10 december 1896 i San Remo (Sanremo), Italien. Han uppfann dynamiten 1866 och fick patent 1867. Han höll totalt 355 patent. I sitt testamente, undertecknat 27 november 1895 i Paris, bestämde han att större delen av förmögenheten skulle gå till de årliga Nobelprisen. De första Nobelprisen delades ut 1901. Osäkerhet: Den berömda historien om att en fransk tidning 1888 (efter broder Ludvigs död) kallade Alfred "dödens köpman" och att detta inspirerade priserna är omdiskuterad. Vissa historiker betvivlar att dödsrunan fanns i den form som ofta berättas, och ser den i bästa fall som en av flera bidragande orsaker. Texterna återger berättelsen försiktigt som "det sägs / enligt en känd historia".

Berättelser om svenskar · läromedel för svenska som andraspråk. Skapat inom Läromedelsprojektet. Senast uppdaterad 2026-06-12.